

ČESKÁ REPUBLIKA
ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE
Oblastní pracoviště
BRNO

Inspekční zpráva

Speciální školy pro žáky s více vadami Březejc, Sviny 13

Sviny 13, 594 52 Ořechov u Velkého Meziříčí

Identifikátor školy: 600 025 985

Termín konání orientační inspekce: 2. a 3. květen 2001

Čj.	121 079/2001-11066
Signatura	ok5zu205

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Speciální školy pro žáky s více vadami Březejc byly zřízeny jako příspěvková organizace k 1. 1. 1996. Škola sdružuje 1 třídu zvláštní školy, 1 třídu pomocné školy a 3 třídy praktické školy. Zabezpečuje vzdělávání pro 32 žáků umístěných v Dětském středisku Březejc, které je součástí Ústavu sociální péče pro tělesně postiženou mládež Kociánka Brno. Formou nájmu jsou zabezpečeny prostory pro výuku, k obohacení a zkvalitnění výuky vedení Dětského centra umožňuje využívání i dalších prostor. Přízemní areál pavilonového typu, vkusně vyzdobený dřevem a přírodními materiály je bezbariérový, z většiny tříd je přístup na prostranství kolem budovy. Umístěn je v krásném přírodním prostředí poblíž města Velké Meziříčí.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Pro stěžejní předměty pedagogové zpracovávají obecné tematické plány, které vycházejí z deklarovaných programů pro jednotlivé typy vzdělávání. Ve třídě pomocné školy je vyučující důsledně přizpůsobuje schopnostem a možnostem jednotlivých žáků. Individuální plány škola vytváří pro žáky vybočující svými možnostmi a schopnostmi z běžného rámce třídy. Vycházejí z odborných vyšetření a speciálně pedagogické diagnostiky. Jsou projednávány s rodiči žáků a učiteli průběžně vyhodnocovány. Výsledky vyhodnocení jsou základem pro stanovování vzdělávacích cílů pro další období. Bezprostřední přípravě všichni vyučující věnovali dostatečnou pozornost.

Plánování a příprava na výuku jsou promyšlené a jejich úroveň je velmi dobrá.

Podmínky

Personální podmínky pro výuku ve třídě zvláštní a pomocné školy jsou z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti vynikající, v rozporu s platnou vyhláškou však ve třídě pomocné školy výuku zabezpečuje pouze jeden pedagog. V praktické škole žádný z vyučujících nemá pedagogickou způsobilost pro výuku na střední škole, dvě vyučující nemají ani odbornou speciálně pedagogickou způsobilost. Vzhledem k malému kolektivu, způsobu předávání zkušeností i několikaleté praxi těchto pedagogů se tato skutečnost v kvalitě výuky negativně neodrážela. Naopak pozitivně ji ovlivňoval jejich osobní přístup i otevřenost a vstřícnost k jednotlivým žákům. Prostorné, vhodně vybavené a esteticky upravené třídy přispívají k celkově velmi dobrým podmínkám výuky. Pouze jedna z nich svou velikostí neodpovídá počtu a typu postižení zařazených žáků. Kromě kmenových tříd a odborných učeben pro praktické činnosti využívá škola i tělocvičnu a ateliér ústavu. S ohledem na svoje postižení byli někteří žáci vybaveni potřebnými speciálními kompenzačními pomůckami. V hospitovaných hodinách učitelé využívali různé pomůcky, kterými je škola dobře vybavena, kopírovali učební i doplňkové texty. Žáci jsou vedeni k dodržování pitného režimu, po celý den mají k dispozici tekutiny, které zabezpečuje Dětské středisko. Z hlediska psychohygieny však nejsou v rámci výuky dostatečně využívány různé formy relaxace. Učitelé sice činnosti v hodinách střídali, málo ale žáky cíleně uvolňovali a navíc organizace výuky nedávala příliš prostoru pro jejich spontánní aktivity a přirozenou relaxaci.

Podmínky pro výuku jsou i přes některé nedostatky celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Vzdělávání ve třídách zvláštní a pomocné školy.

Do třídy pomocné i zvláštní školy je zařazeno vždy 6 žáků více ročníků a různého rozsahu i stupně postižení. Vzdelávání jsou podle platných vzdělávacích programů pro pomocné školy č. j. 24 035/97-22 platného od 1. září 1997 a zvláštní školy č.j. 22 980/97-22 ze dne 20. června 1997.

Vhodně volené metody a formy práce odpovídaly převážně individualizovaným cílům, které zohledňovaly možnosti a stávající stav každého žáka. Založeny byly na promyšleném střídání činností, které pedagogům umožňovalo věnovat se v rámci části hodiny individuálně každému žákovi. Těm poskytovali prostor pro splnění úkolu, který srozumitelně vysvětlovali a jeho pochopení důsledně ověřovali. V průběhu sledovaných hodin systematicky učivo procvičovali a upevňovali. Dobře při tom zvládali projevy související se změnami nálad žáků. Pro činnosti je velmi dobře motivovali na začátku hodin i v jejich průběhu. Až mimořádná byla u žáků ochota a zájem o učivo. To výrazně ovlivňoval také vstřícný a laskavý přístup vyučujících. Dokázali přirozeně dávat najevo, že každý z žáků je pro ně důležitý a něčím výjimečný. Žáci jim to opláceli důvěrou, která byla zřejmá jak ve vzájemné komunikaci, tak i v projevech souvisejících s jejich případným neúspěchem. O něm i své úspěšnosti získávali zpětnou vazbu po každém splnění úkolu i v průběhu činností. Někdy však zhodnocení nebylo dostatečně konkrétní, mělo spíše charakter povzbuzení, ocenění snahy. Motivovalo však žáky k další práci a posilovalo jejich volní vlastnosti a sebevědomí. V komunikaci mírně převažoval verbální projev dospělých, možnosti a příležitosti žáků k vlastním projevům však výrazněji neomezoval. Při sledované výuce ve třídách byla pěkná pracovní atmosféra, z jednání žáků bylo zřejmé, že jsou vedeni k vzájemné pomoci, kterou si přirozeně a ochotně poskytovali.

Promyšlená organizace, vhodně volené metody a formy práce měly stejně jako motivace, hodnocení a komunikace velmi dobrou úroveň. Interakce mezi žáky navzájem i s dospělými byla vynikající. Celkově je kvalita výuky ve třídě zvláštní i pomocné školy hodnocena velmi dobře.

Vzdělávání ve třídách praktické školy

Ve škole jsou celkem tři třídy praktické školy s devatenácti žáky. V jedné z nich je realizován vzdělávací program Praktické školy jednoleté KKO V 78-62-C/001 schválený MŠMT pod č. j. 24 744/96-24. Ve dvou třídách pak program Praktické školy tříleté KKO V 78-61-D schválený MŠMT pod č. j. 22583/96-24. Vzdelávání v obou těchto programech je se souhlasem MŠMT prodlouženo o jeden rok.

V hospitovaných hodinách všeobecně vzdělávacích předmětů uplatňovali vyučující převážně frontální způsob práce. Zadávané úkoly však diferencovali podle stupně obtížnosti s ohledem na možnosti a schopnosti jednotlivých žáků. Individuálně jim pak poskytovali pomoc a podporu při jejich plnění. Ke konkretizaci učiva využívali názorné pomůcky, obrázkové materiály, činnosti žáků i dramatizaci. Přestože bylo velmi obtížné některé žáky vzhledem k charakteru jejich postižení a úrovni pozornosti motivovat, většinou se to pedagogům dařilo dobře. Tempo práce bylo velmi pomalé, respektovalo možnosti žáků, kterých si učitelé díky jejich dobré znalosti byli vědomi. Praktická výuka, která ve vzdělávacích programech převažuje, měla větší dynamiku. I přes sníženou mobilitu a koordinaci jemné i hrubé motoriky u velké části žáků, se dařilo výuku organizovat tak, aby byli všichni zapojeni a dostali příležitosti k vlastní práci. Úkoly byly proto přiměřené a pro žáky splnitelné. Dávaly jim možnost zažívat pocity uspokojení. Učitelé je průběžně motivovali i hodnotili, vyzdvihovali jejich úspěchy. Citlivě posilovali jejich sebevědomí důležité pro rozvoj samostatnosti a rozhodování. Při práci ve skupinách byla pro žáky vzájemná pomoc i respektování potřeb

druhých samozřejmostí. Byli všímaví k potížím spolužáků a bez ostychu si pomáhali. Komunikace ve sledovaných hodinách byla otevřená a interakce založena na vzájemném respektování a důvěře. Svým trpělivým přístupem a vlídným postojem k okamžitým, nepředpokládaným situacím přispívali vyučující k celkově příjemné a vstřícné atmosféře. K vytváření dalších strategií pro výuku slouží učitelům pololetní podrobné zhodnocení práce žáků, dosažených výsledků ve vzdělávání i projevů jejich chování.

Celkově je průběh výuky ve třídách praktické školy hodnocen jako velmi dobrý.

Hodnocení kvality vzdělávání

Promyšleně plánovaná práce spolu s velmi dobrými podmínkami zajišťují respektování vzdělávacích potřeb žáků s vícečetným postižením. Zodpovědný přístup vyučujících ve sledovaných hodinách i jejich vztah k dětem se promítl do celkově velmi dobré kvality vzdělávání ve škole.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Pro rozvoj školy má ředitel zpracovanou koncepci s výhledem čtyř let. Vychází z analýzy stavu školy i z prognózy možných zájemců o vzdělávání. Koncepční záměry jsou stanoveny reálně, jejich uskutečnění by rozšířilo možnosti středoškolského vzdělávání žáků s kombinovaným postižením. Orientační termínový kalendář postupných kroků naplňování koncepce zajišťuje řediteli sledování úspěšnosti její realizace. Roční kalendář a měsíční plány na koncepci navazují a specifikují úkoly pro ředitele a ostatní pedagogy.

Plánování ředitele školy je systematické, účelné a odpovídá realitě školy. Celkově je hodnoceno jako velmi dobré.

Organizování

Ředitel školy využívá možností, které mu dává velikost a prostředí školy k liberálnímu způsobu řízení. Ačkoli je ve funkci první školní rok, stanovil v organizaci školy jasný řád a pravidla, která jsou přehledně specifikována v organizačním řádu. Kompetence pracovníků jsou přesně určeny a jejich rozdělení přispívá k plynulému chodu školy. Vnitřní řád zohledňuje především bezpečnost žáků a s tím související povinnosti žáků i pedagogů. Není však příliš využit pro ovlivňování hodnotového systému žáků a posilování vědomí odpovědnosti za vlastní chování.

Některé nedostatky v organizaci výuky byly odstraněny v průběhu inspekce. Souvisely zejména s nepřesným pochopením smyslu a zásad vyučování v blocích. Celkově je však výuka organizována v souladu s potřebami žáků a s ohledem na nároky vzdělávacích programů realizovaných u žáků s kombinovaným postižením. Ve třídách ji zajišťuje vždy pouze jeden pedagog, ale vzhledem k tomu, že škola je začleněna v prostorách ústavu sociální péče a žáci využívají při osobní hygieně a stravování služeb vychovatelů ústavu, je jejich bezpečnost zajištěna. Škola spolupracuje s Ministerstvem školství a s Výzkumným ústavem pedagogickým při vytváření a ověřování programů pro žáky s tímto typem postižení.

Na veřejnosti se škola prezentuje příležitostně. Organizuje vystoupení, žáci se účastní soutěží podobně zaměřených škol, pedagogové občas zveřejňují zajímavosti o škole, popř.

zvou novináře na akce školy. Informace o dětech dostávají rodiče při odjezdech a příjezdech nebo po domluvě. Pravidelně jsou pro ně ve spolupráci s ústavem sociální péče pořádány akce jako jsou besídky, posezení u táboráku apod.

Kontrolovaná dokumentace je vedena v souladu s právními normami. Výroční zpráva o činnosti školy, která byla sepsána předešlou ředitelkou, má vypovídající hodnotu a odpovídá realitě.

Celkově je řízení v oblasti organizace i přes drobné nedostatky hodnoceno jako velmi dobré.

Vedení a motivování pracovníků

Ve vedení pracovníků ředitel uplatňuje partnerský přístup, založený na vzájemné spolupráci. Uskutečňuje častá, pravidelná setkávání, na kterých společně řeší téměř všechny otázky související s provozem školy, problémy žáků i kvalitou výuky. Učitelky tak mají možnost přicházet s návrhy a náměty, které ředitel podporuje a oceňuje. Tím je motivuje k další aktivitě a vytváří přirozeně pocit sounáležitosti se školou i odpovědnosti za její kvalitu a dobré jméno. Podporuje a umožňuje další vzdělávání, o které mají všichni pedagogové velký zájem. Pro odborné a metodické vedení využívá předávání poznatků ze vzdělávání, hlavním zdrojem však jsou výsledky hospitační činnosti, kterou promyšleně provádí. Hodnocení pracovníků a jejich odměňování probíhá podle stanovených kritérií, se kterými byli všichni seznámeni.

Vedení a motivování pracovníků školy má velmi dobrou úroveň.

Kontrolní mechanismy

Kontrolní a hospitační činnost ředitel promyšleně naplánoval a pravidelně provádí. Jasně a přehledně zpracovaný plán postihuje všechny oblasti činnosti školy. Hospitace, které uskutečňuje v pravidelných intervalech, jsou cílené, stanovené cíle v jejich průběhu sleduje a vyhodnocuje. Způsob jakým jsou prováděny, i dobře formulované závěry jsou dobrým zdrojem informací o plnění povinností i kvalitě práce jednotlivých pedagogů a přispívají k zefektivnění účinnosti jejich odborného a metodického vedení.

Kontrolní systém je promyšlený, vedení školy umožňuje přehled o úrovni výuky a jednotlivým zaměstnancům zpětnou vazbu o kvalitě jejich práce. Celkově je hodnocen jako velmi dobrý.

Hodnocení kvality řízení

Kvalita řízení školy je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Výchovné poradenství a protidrogová prevence

Výchovné poradenství na škole je vzhledem k jejímu charakteru odlišně zaměřené a to především na podporu třídních učitelů při speciálně pedagogické diagnostice žáků a výstavbě individuálních vzdělávacích plánů. Profesní orientace se týká pouze některých žáků a ti spolu s rodiči informace o vhodných alternativách další přípravy na povolání dostávají na pravidelných setkáváních, které škola spolu s ústavem organizuje. Dalším specifickým

je pomoc rodičům žáků formou poradenství z oblasti sociálně-právní při řešení složitých rodinných situací v souvislosti se zabezpečením péče o děti (žáky školy).

Výchovná poradkyně nemá pro svou činnost kvalifikaci požadovanou školskými předpisy, absolvovala však různé odborné kurzy, semináře a dílčí studia zaměřená na problematiku pedagogické práce s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Na škole nevznikly žádné problémy s užíváním návykových drog, přesto je této problematice věnována potřebná pozornost. Zpracovaný preventivní protidrogový program je doplněn plánem akcí, jejichž realizace je pravidelně vyhodnocována.

Výchovné poradenství i protidrogová prevence jsou na škole je zabezpečeny na velmi dobré úrovni.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zřizovací listina č.j. 24 789/95-61 ze dne 1. ledna 1996 s přílohou, dodatky č. 1. a 2.
- Rozhodnutí, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. 13960-2000-21 ze dne 29. 2. 2000
- Dokument MŠMT - souhlas s prodloužením doby přípravy v praktické škole tříleté č.j. 22730/99-24 ze dne 7. 6. 1999, souhlas s prodloužením doby přípravy v praktické škole jednoleté č. j. 23567/99-24 ze dne 16. 6. 1999
- Smlouva o nájmu nebytových prostor ze dne 29. 12. 1995
- Koncepce školy, roční kalendář školy, měsíční plány činnosti, plán kontrolní činnosti, plán pedagogických rad, plán činnosti školy
- Tematické plány, individuální vzdělávací plány
- Vnitřní řád, organizační řád školy, rozvrh hodin, kolektivní smlouva
- Třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy, katalog, osobní dokumentace žáků
- Vnitřní platový předpis, zápisy z pedagogických rad, hospitační záznamy
- Personální dokumentace
- Výroční zprávy o činnosti školy
- Inspekční podkladová dokumentace

ZÁVĚR

Vstřícný přístup pedagogů, jejich odborné znalosti, zájem a snaha podporovat u žáků co největší osobnostní rozvoj vzhledem k rozsahu a hloubce jejich postižení svědčí o velmi dobré kvalitě vzdělávací činnosti. Její úroveň pozitivně ovlivňuje také pěkná atmosféra školy a mimořádně dobré podmínky pro výuku. Velmi dobrá je také kvalita řízení školy.

Celkově je činnost školy hodnocena jako velmi dobrá.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři ČŠI:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Hana Sedláčková	Sedláčková Hana, v.r
Členové týmu	Mgr. Věra Vojtová	Vojtová Věra, v.r
	Mgr. Eva Bekeová	Bekeová Eva, v.r

V Blansku dne 29. května 2001

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 4. 6. 2001

Razítko

Ředitel školy	Podpis
Mgr. Miroslav Trifanov	Trifanov Miroslav, v.r

Předmětem inspekce bylo důležitější zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy): Okresní úřad Žďár nad Sázavou, referát školství	2001-06-20	121 098/2001-11066
Zřizovatel: MŠMT Praha	2001-06-20	121 101/2001-11066
Rada školy:		

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Nebyly zaslány.